

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 8P/43/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6817205077
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2017:6817205077.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca samosudkyňou JUDr. Miroslavou Kvetkovou v právnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: D. T., V.. XX.XX.XXXX, t.č. bytom Detský domov Rimavská Sobota, Cukrovarská 127/17, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, dieťa matky: D. T., V.. XX.XX.XXXX, P. B., Š. X a otca: E. T., V.. XX.XX.XXXX, P. B., Š. X, za účasti Okresnej prokuratúry Revúca, o uloženie výchovných opatrení a nariadenie ústavnej starostlivosti takto

rozhodol:

I. Súd maloletého D. T., V.. XX.XX.XXXX dočasne odníma z osobnej starostlivosti rodičov dieťaťa a maloletému dieťaťu nariaďuje na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky a to v Detskom domove Rimavská Sobota, Cukrovarská 127/17, Rimavská Sobota.

II. Matka dieťaťa D. T., V.. XX.XX.XXXX je p o v i n á platiť na maloletého výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, počas celého trvania umiestnenia dieťaťa v tomto zariadení, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca, vopred na účet Detského domova Rimavská Sobota, Cukrovarská 127/17, Rimavská Sobota.

III. Otec dieťaťa E. T., V.. XX.XX.XXXX je p o v i n ý platiť na maloletého výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, počas celého trvania umiestnenia dieťaťa v tomto zariadení, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca, vopred na účet Detského domova Rimavská Sobota, Cukrovarská 127/17, Rimavská Sobota.

IV. Súd ukladá rodičom dieťaťa D.T., V.. XX.XX.XXXX D. E. T., V.. XX.XX.XXXX povinnosť spolupracovať s Detským domovom Rimavská Sobota, Cukrovarská 127/17, Rimavská Sobota a s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Rimavská Sobota, Hviezdoslavova 441/10, Rimavská Sobota.

V. Súd zhodnotí účinnosť výchovných opatrení pred uplynutím 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

VI. Súd ukladá Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Revúca, aby podal súdu správu o maloletom dieťati pred uplynutím 5 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku.

VII. Súd konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti z a s t a v u j e .

VIII. Slovenská republika n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 7P/47/2016-41 zo dňa 21.10.2016 bol nad výchovou maloletého D. určený dohľad s tým, že účinnosť výchovného opatrenia bude vyhodnotená pred uplynutím 30.06.2017. Za účelom vyhodnotenia uloženého výchovného opatrenia súd uznesením č. k. 8P/43/2016-1 zo dňa 19.06.2017 začal z úradnej moci konanie o uloženie výchovných opatrení maloletému dieťaťu.

2. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov dieťaťa a kolízneho opatrovníka dieťaťa, prečítaním listinných dôkazov - správ kolízneho opatrovníka zo dňa 14.06.2017 a 18.09.2017, odpovedí na lustrácie rodičov dieťaťa v Sociálnej poisťovni a v registri priestupkov, výpisu z ústrednej evidencie priestupkov, správy Mesta Tornaľa zo dňa 22.08.2017, potvrdenia Okresného riaditeľstva PZ Revúca, odboru kriminálnej polície zo dňa 14.08.2017, potvrdenia Obvodného oddelenia PZ Tornaľa zo dňa 16.08.2017, potvrdenia Sociálnej poisťovne, pobočky Rožňava zo dňa 16.08.2017, oboznámením sa s celým obsahom spisu, ako aj obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 8P/84/2015, 7P/47/2016 a 0PPOm/2/2017. Vykonal iných dôkazov nebolo do vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania navrhnuté. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

3. Rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 8P/84/2015-45 zo dňa 19.01.2016 boli súdom uložené výchovné opatrenia podľa § 37 zákona o rodine a to napomenutie rodičom maloletého dieťaťa a zároveň bol maloletý dočasne odňatý z ich osobnej starostlivosti a bol mu nariadený pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky. Rodičia boli zaviazaní platením výživného. Súd takto rozhodol z dôvodu, že maloletý dlhodobo zanedbával povinnú školskú dochádzku, správal sa agresívne voči rodinným príslušníkom a dopúšťal sa protispoločenského konania, pričom súd mal za to, že uloženie výchovných opatrení podľa § 37 ods. 2 zákona o rodine by nebolo postačujúce.

4. Zo správy Reedukačného centra Čerenčany zo dňa 21.07.2016 súd zistil, že maloletý mal v reedukačnom centre dobré správanie, správal sa slušne, rešpektoval authority, ovládal základy slušného správania a dokázal prijať i kritiku. Maloletý mal bezproblémové správanie i v škole. Agresívne správanie sa u neho vôbec neprejavilo. Podľa záverov reedukačného centra sú problémové prejavy v správaní pravdepodobne dôsledkom nedostatočného výchovného vedenia v domácom prostredí. Po návrate dieťaťa do rodinného prostredia bude nevyhnutná zo strany rodičov pravidelná a dôsledná starostlivosť, kontrola vykonávaných činností a trávenia voľného času. Rodičia by mali o maloletého prejavovať väčší záujem.

5. V rámci hodnotenia uloženého výchovného opatrenia na základe súdu zistil, že podľa vyjadrení rodičov maloletého dieťaťa sa správanie maloletého po návrate z reedukačného centra zlepšilo, nevyskytli sa výchovné problémy. Podľa názoru kolízneho opatrovníka bolo ale potrebné nad výchovou maloletého naďalej dohliadať. Vzhľadom na uvedené súd uznesením č. k. 7P/47/2016-41 zo dňa 21.10.2016 určil nad výchovou maloletého D. dohľad.

6. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 14.06.2017 počas uloženia výchovného opatrenia (dohľadu) sa maloletý nedopustil žiadneho protispoločenského konania. Rodičia spočiatku hodnotili správanie maloletého v prirodzenom rodinnom prostredí ako dobré, bez problémov. Maloletý bol žiakom 1. ročníka Spojenej školy internátnej v Tornali, odbor stavebná výroba so zameraním na murárske práce. Správanie maloletého v škole bolo dobré, neospravedlnené vyučovacie hodiny nevykazoval. Rodičia spolupracovali so školou i s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Dňa 06.06.2017 rodičia telefonicky prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníkov Mesta Tornaľa oznámili, že správanie maloletého sa zmenilo a je opäť problémové ako v minulosti pred umiestnením maloletého do reedukačného centra. Revúca v rámci šetrenia v rodine uviedli, že maloletý prestal chodiť do školy, nerešpektuje ich, potuluje sa, začal opäť vyhľadávať nevhodné kamarátstva, údajne prechováva omamnú látku - herbu. Fyzicky napadol otca, slovné sa rodine vyhráža, napr. že podpáli dom, zapichne ich vidlami. Rodičia a súrodenci majú z neho obavy. Ráno z domu odíde a vracia sa večer, nakoľko chodí pracovať k súkromnému podnikateľovi, ktorý nelegálne zamestnáva deti. V škole bolo zistené, že maloletý ju prestal navštevovať od 05.06.2017 bez udania dôvodu.

7. Dňa 07.09.2017 podal kolízny opatrovník dieťaťa na tunajší súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým bude maloletý D. dočasne zverený do starostlivosti Detského domova Rimavská Sobota. Návrh bol odôvodnený tým, že maloletý je evidovaný v rámci sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately z dôvodu záškoláctva, priestupkovej a trestnej činnosti. Maloletému boli uložené výchovné opatrenia, pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky a tiež dohľad. Po návrate z reedukačného centra do rodinného prostredia sa správanie maloletého javilo na základe vyjadrení rodičov ako dobré, do školy chodil pravidelne, v škole mal dobré správanie. V júni 2017 rodičia oznamovali sociálnym pracovníkom, že sa správanie maloletého zmenilo, prestal chodiť do školy, potuloval sa, rodičom sa vyhrážal, prechovával omamnú látku herbu. Rodičia žiadali, aby bol maloletý umiestnený do reedukačného centra. V rodine bolo napätie, vzťahy vyhrotené a kolízny opatrovník dospel k záveru, že život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého je v rodinnom prostredí vážne ohrozený. Uznesením tunajšieho súdu č. k. 0PPOm/2/2017-4 zo dňa 07.09.2017 bolo návrhu vyhovie, nakoľko rodičia dieťaťa starostlivosť o maloletého dlhodobo zanedbávajú, jeho výchovu nevládajú, maloletý ich nerešpektuje, jeho správanie sa zhoršilo, opakovane chcel matku udrieť, vyhráža sa rodine. Neodkladným opatrením bol maloletý dočasne umiestnený do starostlivosti Detského domova Rimavská Sobota a to do vykonateľnosti rozhodnutia vo veci samej vo veci 8P/43/2017.

8. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 18.09.2017 dňa 04.09.2017 im terénni sociálni pracovníci Mesta Tornaľa oznámili, že rodičia sa chodia opakovane sťažovať na správanie maloletého D., chcú, aby bol maloletý umiestnený do reedukačného centra. Na šetrení dňa 07.09.2017 rodičia uviedli, že maloletý chcel opakovane udrieť matku, rodine sa stále vyhráža, napr. zabitím, podrezaním krku, podpálením domu a pod. Rodičia jeho výchovu nevládajú, maloletý ich nerešpektuje, nedokáže ho usmerniť, svojvoľne odchádza z domu a potuluje sa. Maloletý uviedol, že v rodine nie je šťastný, nechce tam byť, je mu lepšie mimo domu, v rodine ho obviňujú aj zo skutkov, ktoré neurobil. Chcel by ísť do detského domova. V rodine je napätie, vzťahy sú vyhrotené, rodičia a maloletý nedokážu normálne komunikovať, len stále po sebe kričia. Terénni pracovníci mesta, ktorí rodinu pravidelne monitorujú, vyjadrili vážne obavy z aktuálnej situácie v rodine. Kolízny opatrovník preto skonštatoval, že život, zdravie a priaznivý vývoj maloletého D. je aktuálne v prirodzenom rodinnom prostredí vážne ohrozený. Neodkladným opatrením bol maloletý dočasne umiestnený do starostlivosti Detského domova Rimavská Sobota. Kolízny opatrovník je názoru, že je v záujme maloletého nariadenie ústavnej starostlivosti.

9. Na základe poslednej správy kolízneho opatrovníka súd uznesením č. k. 8P/43/2017-55 zo dňa 02.10.2017 začal konanie o nariadenie ústavnej výchovy nad výchovou maloletého D. s tým, že na pojednávaní vo veci samej po vykonanom dokazovaní súd posúdi, či v danej veci je postačujúce uloženie ďalších výchovných opatrení, alebo je dôvod na nariadenie ústavnej výchovy.

10. Podľa správy Mesta Tornaľa rodičia dieťaťa sa na verejnosti negatívne neprejavujú, reštauračné zariadenia nenavštevujú, alkoholické a iné návykové látky nepožievajú. Ich správanie nebolo riešené komisiou verejného poriadku. Mestu bolo predložené oznámenie o zanedbávaní školskej dochádzky maloletým D..

11. Z listinných dôkazov súd zistil, že rodičia dieťaťa sú nezamestnaní, nepoberajú žiadne dávky zo Sociálnej poisťovne, U matky dieťaťa neboli zistené žiadne pristupky, u otca dieťaťa za obdobie od 01.01.2010 tri priestupky v rokoch 2012 (proti majetku), 2014 (porušenie pravidiel cestnej premávky) a 2016 (nepožiadanie o vydanie občianskeho preukazu v lehote). U maloletého Arpáda boli zistené za rovnaké obdobie štyri priestupky - odcudzenie sliepky v novembri 2015, priestupky proti občianskemu spoluzitiu z decembra 2015 (hodenie petardy do kočiaka), dva z januára 2016 (udrel päťou D. R. a šklbal matku za vlasy a jej nadával).

12. Podľa potvrdení Okresného riaditeľstva PZ v Revúcej boli rodičia dieťaťa odsúdený za trestný čin ohrozovania mravnej výchovy mládeže. Maloletá D. bol odsúdený za trestný čin nebezpečného vyhrážania.

13. Matka maloletého dieťaťa na pojednávaní uviedla, že po prepustení maloletého z reedukačného centra bol už maloletý zhruba rok doma. Zo začiatku bolo všetko v poriadku, ale potom začali problémy, prestal chodiť do školy, začal pracovať u jedného pána, ktorý nelegálne zamestnáva deti. Doma kričal, vyhrážal sa im, raz s benzínom a sekerou. Pred časom jej dokonca povedal, že má len niekoľko minút života. Oni s manželom aj s deťmi sa ho boja. Problémové správanie maloletého opäť začalo odvtedy, čo

sa stretával s kamarátom K. z Rimavskej Seči. Maloletý zvykol s ním odísť do Rimavskej Seči, ona nevie, prečo tam chodí, ani čo tam robí. Raz toho kamaráta oslovila, nech dá synovi pokoj, lebo bude zle. On jej na to povedal, že on ho neláka. Syn o týždeň opäť ušiel s ním. Maloletý voči nej dvakrát útočil, raz aj päšťou. Manžela raz napadol a udrel ho päšťou do tváre. Tiež podusil zvieratá, čo chovajú. Keď manžel ide preč do práce, tak je sama doma s deťmi a niekedy aj deti sú samé. Má strach, že by im maloletý ublížil a tiež jej. Trvá to už aj 4 mesiace a správa sa takto každý deň. Chcela by, aby maloletý ostal v detskom domove do svojich 18 rokov. Neverí, že by sa dočasným pobytom a odborným poradenstvom niečo zmenilo. Maloletý jej v sobotu do telefónu povedal, aby sa k nemu na súde nepriblížila a aby mu už nevolali. Má ešte ďalších 6 detí a nenechá ich samé len kvôli maloletému, ktorý aj tak nechce s ňou komunikovať.

14. Otec maloletého dieťaťa na pojednávaní uviedol, že on správanie syna oznamoval, je to jeho povinnosť. Takéto správanie maloletého sa stále stupňovalo a oni s deťmi nemali klud. Voči nemu raz zaútočil maloletý tak, že ho udrel päšťou do hlavy. Raz, keď chcel na neho zaútočiť, druhý syn mu chcel pomôcť a vtedy ho maloletý chytil pod krk. Maloletý v hneve aj hádzal veci, kopal do zvierat a bral im peniaze. Začal užívať drogy herbu. Videli to na ňom, bezdôvodne sa smial a raz mu ju aj ukázal. Po druhom synovi raz hodil sekeru, tá ale ho minula a trafila psa. Maloletému dávali peniaze, dali mu prídavky na deti, ktoré poberajú. Stále si od nich pýtal 2 - 3 eurá, a keď mu nedali, bol agresívny, vyhrážal sa im. Otec navrhoval umiestnenie maloletého do detského domova, neverí, že by sa dočasným pobytom a odborným poradenstvom niečo zmenilo. Maloletý ich nechce, aj v telefóne bol odmietavý, vravel nech mu nevolajú.

15. Ohľadne svojich pomerov rodičia uviedli, že nemajú majetok väčšej hodnoty, ich príjmom sú len sociálne dávky. Otec si príležitostne privyrába, čo im vystačí len na užitie ich detí.

16. Kolízny opatrovník dieťaťa na pojednávaní uviedol, že v rodine boli vykonávané pravidelné šetrenia od júna 2016. Rodičia sa vyjadrovali, že maloletý je polepšený, že jeho výchovu zvládajú. Zmena vo vyjadreniach rodičov nastala v júni 2017. Rodičia uvádzali, že sa maloletý zbláznil, že je agresívny, že neznáša, keď mu niečo vytýkajú, kričí a vyhráža sa. Zvažovali aj po konzultácii s nadriadeným úradom nariadenie ústavnej starostlivosti alebo uloženie výchovného opatrenia pobytového charakteru na 6 mesiacov, pričom v tomto čase by sa rodičia podrobili poradenstvu a to v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie. Bolo by potrebné pracovať s rodinou, zistiť, prečo maloletý odmieta rodinné prostredie. V reedukačnom centre i teraz v detskom domove sa maloletý správal vzorne, bolo by potrebné, aby bolo naňho viac výchovne pôsobené v rodine. Sestra maloletého by nebola schopná postarať sa o maloletého, je od neho len o 3 roky staršia, nie je predpoklad, že by ho výchovne zvládala.

17. Prokurátor Okresnej prokuratúry Revúca na pojednávaní uviedol, že pôvodne sa po začatí konania javilo, že bude postačujúce menej prísne výchovné opatrenia - dohľad, ale vzhľadom na to, čo bolo uvedené, sa prikláňa k nariadeniu výchovného opatrenia pobytového charakteru alebo až k nariadeniu ústavnej starostlivosti. Problém bude aj vo výchovnom prístupe rodičov, ktorí maloletému dávajú peniaze. Je možné, že ich správanie bolo ovplyvnené tým, ako maloletý mohol pôsobiť pod vplyvom drog.

18. Maloletý v rámci svojho výsluchu uviedol, že rodičia naňho zvykli kričať, on sám nevie prečo. Je pravda, že sa teraz správa inak, nevie povedať prečo. Nie je pravda, že by sa niekedy vyhrážal rodičom alebo že by ich ohrozoval nejakým predmetom, nie je pravda, že by udrel otca, ani to, že by mame povedal, že má už len niekoľko minút života. Počas leta bol väčšinou u sestry a potom, keď začala škola, tak musel byť u rodičov. Necíti sa doma dobre, súrodenci do neho dobiedzali, nevie prečo. Nie je pravda, že by ubližoval zvieratám. Je pravda, že raz, keď pracoval s hnojom, mal vidly, mali hádku a vtedy vidly vošli do kačky. Niekedy sa stalo, že aj kopol do zvierat. Je pravda, že doma boli často hádky, aj to, že užíval herbu, peniaze mal od mamy. Už ju neužíva, aj nejaký čas predtým, ako ho vzali do detského domova, už ju neužíval. V detskom domove mu je lepšie. Do budúcnosti by chcel, aby mu už oni neubližovali. Povedal rodičom, že nechce, aby mu volali, nech ho nechajú na pokoji. On sa s nimi už nechce rozprávať. Najradšej by bol pri sestre.

19. Podľa § 28 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení (ďalej len zákon o rodine) súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu,

zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa, správa majetku maloletého dieťaťa.

20. Podľa § 37 zákona o rodine nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovú a inak závislých.

Na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť

- a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom,
- b) inú povinnosť.

Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2. Ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2.

Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

21. Podľa § 54 ods. 1 - 3 zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne

ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

22. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že rodičia dieťaťa výchovu nezvládajú, maloletý ich nerešpektuje, v rodinnom prostredí sa necíti dobre, s rodičmi má narušené vzťahy, túla sa a keď je doma, situácia je napätá, rodičia a maloletý po sebe kričia, maloletý sa rodičom i vyhráža. Maloletý okrem toho opäť zanedbáva povinnú školskú dochádzku a začal užívať i drogy. Uvedené správanie maloletého je výlučne v rodinnom prostredí, čo nasvedčuje vážnym rodinným problémom a značne narušeným vzťahom medzi rodičmi a maloletým. Z uvedeného vyplýva, že sú splnené zákonné podmienky na uloženie výchovných opatrení podľa § 37 zákona o rodine. Súd má za to, že na vyriešenie danej situácie nie je postačujúci naposledy uložený dohľad nad výchovou maloletého dieťaťa, ale je nutné za účelom diagnostikovania príčin správania maloletého a riešenia problémov v rodine nariadenie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 zákona o rodine so súčasným uložením povinnosti rodičom dieťaťa podrobovať sa odbornému poradenstvu.

23. Súd má za to, že nariadenie ústavnej starostlivosti je na mieste len v prípade, ak nemožno uložením výchovných opatrení dospieť k vyriešeniu problémov v rodine. Rodičia výchovu maloletého nezvládajú, pričom v minulosti s rodinou nebolo dostatočne pracované, preto sa ani prístup rodičov k maloletému po návrate z reedukačného centra nezmenil a problémy sa opakujú. Pri uložení predchádzajúcich výchovných opatrení nebolo rodine poskytnuté odborné poradenstvo, ktoré by mohlo viesť k riešeniu problémov, čím by sa mohlo predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti. V danej veci je uloženie výchovných opatrení a povinností podľa § 37 zákona o rodine možným spôsobom vyriešenia problémovej rodinnej situácie, pričom nariadením ústavnej starostlivosti bez pokusu problémy riešiť by sa mohli vzťahy medzi maloletým a jeho rodičmi a súrodencami ešte zhoršiť, mohlo by dôjsť k ich úplnému odcudzeniu. Zároveň je nutné, aby si rodičia uvedomili potrebu riešenia problémov, ako aj zodpovednosť, ktorú ako rodičia za maloletého majú a ktorej sa nemožno zbaviť pri problémovom správaní dieťaťa len žiadaním o umiestnenie dieťaťa v detskom domove. Rodičia sú povinní zabezpečovať sústavnú a dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa a to aj rodičia maloletého D., ktorí zanedbávaním týchto rodičovských povinností prispeli k súčasným problémom v rodine. Odborné poradenstvo zároveň môže napomôcť rodičom vo výchove ostatných maloletých detí, u ktorých sa podľa vyjadrení rodičov zatiaľ výchovné problémy nevyskytli, ale bez dôslednej starostlivosti rodičov o ich výchovu a vývin a určenia jasných pravidiel rodičmi deťom sa môžu v budúcnosti vyskytnúť.

24. Vzhľadom na uvedené súd dočasne odňal maloletého D. z osobnej starostlivosti rodičov a maloletému nariadil na dobu šiestich mesiacov od právoplatnosti rozsudku pobyt v zariadení, ktoré plní úlohy odbornej diagnostiky, v Detskom domove Rimavská Sobota, pričom rodičom uložil povinnosť spolupracovať s týmto zariadením, ako aj s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Rimavská Sobota. Konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti bolo zastavené.

25. Účinnosť výchovných opatrení súd zhodnotí pred uplynutím 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku, kedy by mal pobyt maloletého skončiť, a to na základe predtým predloženej správy kolízneho opatrovníka.

26. Keďže bol maloletý odňatý z osobnej starostlivosti rodičov a bol mu nariadený pobyt v detskom domove, súd analogicky podľa § 81 zákona o rodine a v súlade s § 62 a 75 zákona o rodine upravoval výživovaciú povinnosť rodičov k maloletému dieťaťu na čas pobytu dieťaťa v zariadení, keďže táto povinnosť umiestnením dieťaťa nezanikla. Výživné bolo určené v minimálnej zákonnej výške, t. j. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované, neplnoleté dieťa podľa osobitného predpisu mesačne, nakoľko rodičia dieťaťa majú len minimálny príjem. Výživné sú rodičia povinní platiť počas celého trvania umiestnenia dieťaťa v zariadení a to vopred a na účet detského domova.

27. O trovách konania účastníkov konania súd nerozhodoval, nakoľko podľa § 57 Civilného mimosporového poriadku o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

28. O trovách štátu súd rozhodol v súlade s § 57 Civilného mimosporového poriadku tak, že Slovenská republika nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko trovy štátu, ktoré v konaní vznikli, sú trovami spojenými s právom konať vo svojom jazyku, ide o trovy tlmočenia rodičom a dieťaťu, ktorý neovládajú slovenský jazyk, pričom tieto trovy v zmysle § 155 Civilného sporového poriadku znáša štát.

Poučenie:

Účastníci konania, ktorí sa po vyhlásení rozsudku výslovne vzdali práva na odvolanie, nemajú právo podať proti tomuto rozsudku odvolanie.

Účastníci konania, ktorí sa práva na odvolanie proti rozsudku nevzdali, môžu proti tomuto rozsudku podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, predajom

hnuteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.